

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Skrajnosti utrjujejo

Preveč živih, kričečih barv se oko kmalu naveliča. Podobno je tudi z družabnimi sistemi: družabni red, ki neprestano navija človeka, mu vtepa v glavo svojo posebno miselnost, ki dan za dnem manifestira, zahteva žrtve in skrajnih naporov — vse zato, da bi dejstva in skrajno napeto življenje opravičilo teoretično zamisel kakšnega pol zmešanega filozofa, takšen družabni sistem ljudi hitro utrudi. Po vojni smo doživeli dva družabna sistema, ki sta sovraštvo dvignila na prvo mesto državljanskih čednosti. Komunistem razredno sovraštvo in fašizem nacionalno sovraštvo. Veliko je bilo vpitja in hvale okrog teh zablodelih zamisli družabnega življenja. Danes moremo že opazovati, da se množice utrjuje in nekatere užljane obračajo od teh socialnih ekstremov. Odpad sicer še ni splošen, toda znaki, ki ga napovedujejo se že javljajo. Pogledimo Francijo! Skoraj isti dan, ko se je Blumova ljudska fronta zrušila pod grozečim finančnim polomom, je na volitvah propadel tudi francoski fašist Doriot. V Belgiji je Degrellevo gibanje pričelo vpadati in na Holandskem so z lahkoto in velikim uspehom prodrlje konservativne, središčne stranke. Skrajnostni sistemi komunistu in fašizmu zahtevajo neprestanih dražljajev in širokih gest, ki naj vzbude mase iz otupelosti, ki se jih polska. Mussolini je segel po Abesiniji, po zelo dragi Abesiniji in se je sedaj zapletel v Španijo. Hitler je tolkel po mizi in tudi res mairski izbil za Nemčijo, kar bi utegnulo časno opravičiti diktaturo, čeprav ni mogoče trditi, da bi tudi demokratične vlade ne mogle z manjšim hrupom istega doseči. Toda kam in kod sedaj? Kulturni boj s katoličani in protestanti je v resnici nadomestek za visoke nacionalne obljube. Diktatorji so nervozni in od njih vladana ljudstva so nervozna. Stalin je v pomanjkanju česa boljšega angažiral vrsto ekspedicijske v polarne kraje. Sovjetsko časopisje že cele mesece ne piše o ničemer drugem, kot o severnem tečaju in Schmidtovih uspehih ter je pri tem iznašlo celo besedo o »domovini«, o »sovjetski domovini«. Vsekakor zelo pikantna dogodivščina za mednarodni komunistem, le da nima z marksizmom in njegovimi cilji nič skupnega. Gre zgolj za manever, ki naj pozornost ljudstva odvrne od domačih procesov proti »izdajalcem ljudstva« in je za ta namen dobra tudi beseda o »patriotizmu« in celo o »verskem nacionalnem patriotizmu« — kar bi se pred nekaj leti sleherni pravoverni komunist imenoval predsodek buržuazije.

Toda, bodimo pravični! Tudi nad skrajno demokracijo ne najdemo ljudi več polnega zadovoljstva. Leta 1932 so Amerikanci dali predsedniku Roosevelt silno obširna gospodarska oblastila, po katerih je do tedaj absolutno liberalno ameriško gospodarstvo moralo preživeti mnogo socialnih idej. Pa so ga štiri leta pozneje znova in še z mnogo večjo večino izvolili za predsednika. Letos pa je isto storila demokratična Francija in je parlament Chauveta oziroma njegovemu finančnemu ministru Bonnetu izglasoval pooblastila, ki jih je vsa zadnja leta vsem vladnim kabinetom odrekala. Čista, stoddotna parlamentarna demokracija torej daje iz rok iniciativo v trenutku, ko bi imela prekr

(Nadaljevanje s 1. strani)

ga imperija in ki jim mora Anglija posvetiti vso pozornost.

V diplomatskih krogih so mnenja, da pogajanja že dalje časa trajajo in da so že zelo daleč napredovala. V novi pogodbi, ki se pripravlja, bosta obe državi razesili vse sporne točke, ki ovirajo nastop prijateljstva, tako vprašanje medsebojnega razmerja pomorskih oboroženih sil na Sredozemskem morju kakor vprašanje nedotakljivosti Španije in priznanja italijanskega imperija v Afriki.

**Najprej kralja v Španijo
po tem sporazumu**

Da so pogajanja med Italijo in Anglijo že dalje časa v teku in se ugodno razvijajo, izhaja tudi iz drugih dejstev, ki so zadnje dni vplivala kot veliko politične senzacije. Nedavno je general Franco v izjavi, ki jo je dal dopisniku lista »ABC« v Salamanci, podčrtal namen nacionalistične vlade, obnoviti monarhijo in ponuditi prestol tretjemu sinu bivšega kralja Alfonza XIII. princu Juanu Burbonskemu. V Rimu naglašajo, da bi general Franco takšne izjave nikoli ne bil podal, če ne bi bil imel take rekoče že v žepu pristanka vesele ali vsaj Italije in Anglije. Baje je celo Anglija sama sprožila misel, da je za obnovo Španije najboljšje, če se tamkaj vzpostavi nova monarhija, ki bi znala izbrati okrog sebe oba dela Španije, ki sta sedaj že eno celo leto v državljanski vojni in ki bi jih nobena druga oblast ne mogla združiti. Španski kralj, ki bi mu vesele poverile nalogo, naj obnovi edinstvo naroda in oblasti, bi dal vsa potrebna zagotovila, ki bi tudi ljubosumnosti med veselelami pomirile; Anglija bi dobila zagotovilo, da se na španskem polotoku ne bo ničesar spreminjalo, Francija bi dobila zagotovilo, da nikdo njenih atriskih posesti ne bo ogrožen kakor tudi njenih zvez med materno zemljo in atriskimi kolonijami, Italiji bi pa tudi Anglija in Francija dali potrebna zagotovila in zagotovila za svobodo njenih pomorskih zvez po Sredozemskem morju kakor tudi priznanje njenega novega kolonialnega imperija v Afriki.

V Rimu potrjujejo, da je Italija bila prva, ki je z velikim razumevanjem prišla nasproti angleškemu predlogu o obnovi monarhije v Španiji. Italijanska vlada je v tem smislu vplivala pri generalu Francu, ki je potem v listu »ABC« dal omenjeno senzacionalno izjavo, v kateri je tako rekoče napovedal ime novega kralja, ki »ne sme priti v Španijo ne kot zmagovalca in ne kot premaganec«, ampak kot »nositelj miru«, ki bo znal zopet združiti, kar je enoletna državljanska vojna razdejala.

Španski kralj in kralj

Dolenjski kmet joka!

Zužemberg, 30. julija.

Poročila o strašni vremenski katastrofi, ki je v ponedeljek zadela cele pokrajine naše dežele, nas morajo navdati s strahom in skrbjo. Strašna ledena toča, spremljana od orkana in poplav, je v nekaj minutah uničila imetje slovenskega kmeta tako temeljito, da kaj takega ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Ne gre tu za neurja, kakršnih smo sicer vajeni, ki navadno na manjši površini sicer napravijo škodo, vendar ne tako hudo, da bi bilo uničeno prav vse. Zadnje neurje je zavzelo naravnost ogromen obseg. Na skoro 100 km dolgi črti,

zračni struji. Ljudje so okrog 6 zvečer s strahom opazili, kako se na jugozahodu in na severozahodu kopičijo z velikansko naglico črni oblaki. V sunkih je zdaj pa zdaj zapihala ledena sapa od jugovzhoda, kot posledica nevihte, ki je v Dobrepoljah opravila svoje uničevalno delo. V nekaj minutah je prevladal sever. Oblaki od obeh strani so se združili v temno črno steno, polno bliskov in strel. Strašen vihar je zatulil. Še nekaj trenutkov — in vtila se je ploha, ki se je takoj spremenila v strašno točo. Vihar je bil tako močan, da je samo v najbližji okolici Zužemberka podri nad 15 z žitom obloženih kozolcev in ruval močno sadno drevje s koreninami iz tal. Toča, debela kot kurja jajca, je šla po viharju kar vodoravno. Vse šipe na zahodni strani hiš so zdrobljene. Mnogo opeke je poškodovane valed toče in viharja. Udarci toče so poškodovali stene stavb tako, da je marsikje okrušen omet do golega zidu. Na lesenih stavbah je jamica pri jamici, znaki udarcev od toče. Mlado drevje je na strani, ki je bila obrnjena proti nevihti, obeljeno in esekano do belega lesa. Okrog četrte ure je trajal ta pekel, nakar je zopet posijalo sonce.

Lahko si mislimo, kakšno razdejavanje je toča napravila na poljih. Lepo so kazala ta borna dolenjska polja, edini up ubogega kmeta, ki se po teh revnih krajih od zore do mraka peha za ljubim kruhom in ga komaj v najboljši letini pridela toliko, da mu ni treba stradati. Sedaj je uničeno vse! Pšenico in ječmen je toča omlatila v kozolcih, izbito zrnje pa je nalive odnesel neznan kam. Mlado ajdo, ki je pravkar s širokimi peresi prekrila njive, so ponovno zasejali. Up dolenjskega kmeta je koruza. Če ta ne obrodi, je kmet lačen. Žganec in močnik sta »tebrač dolenjskega kmeta. In letos kmet ne bo pridela enega štoka. Kjer je pred dnevi šumela do dva metra vis

